

**ПЪРВИ НАЦИОНАЛЕН
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
2008 – 2010 г.**

Юни 2007, София

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
1. Резюме по изпълнението	4
2. Обща национална цел	5
2.1. Изчисляване на националната цел	5
2.2. Изчисляване на националната междинна цел	5
2.3. Специфични условия при определяне на националната цел	7
2.3.1. Макроикономически показатели	7
2.3.2. Сектори в обхвата на директивата	8
2.3.3. Коефициенти за преобразуване	8
2.3.4. Разпределянето на индикативната цел по сектори	9
2.3.5. Използвана информация	11
2.4. Базова линия на крайното енергийно потребление	11
3. Описание на секторите и оценка на програмите по енергийна ефективност, енергийните услуги и други мерки за подобряване на енергийната ефективност	12
3.1. Домакинства	12
3.1.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор домакинства	12
3.1.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор домакинства	18
3.2. Услуги	25
3.2.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор услуги	26
3.2.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор услуги:	27
3.3. Индустрия	32
3.3.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор индустрия	33
3.3.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор индустрия	34
3.4. Транспорт	36
3.4.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор транспорт	37
3.4.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор транспорт:	39
3.5. Селско стопанство	42
3.5.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор селско стопанство	42
3.5.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор селско стопанство	43
3.6. Оценка на очакваното общо спестяване по директивата в сектора в периода 2008-2010 и периода 2008-2016 година	48
3.6.1. Секторна оценка «отдолу-нагоре»	48
3.6.2. Мониторинг «отдолу-нагоре» и методология	48
3.6.3. Секторна оценка «отгоре-надолу»	48
3.6.4. Мониторинг «отгоре-надолу» и методология	48
4. Хоризонтални и кръстосани секторни мерки	48
4.1. Оценка на хоризонталните мерки	49
4.2. Оценка «отгоре-надолу» на енергоспестяването през всички сектори в обхвата на директивата	49
5. Специфични мерки, които се изискват от директивата	49
5.1. Член 5 по мерките в общественния сектор	49
5.2. Член 7 за наличност на информация	50
6. Законодателни промени, свързани с транспонирането на Директивата	50
7. Анекси	52
7.1. Приложение 1 – Мерки по видове горива и енергии за постигане на националната цел	52
7.2. Приложение 2 – Видове мерки за постигане на националната цел	52
7.3. Приложение 3 – Обобщение на мерките и времеви график	52
Приложение 1: Мерки по видове горива и енергии за постигане на националната цел	53
Приложение 2: Видове мерки за постигане на националната цел	54
Приложение 3: Обобщение на мерките и времеви график	56
ЛИТЕРАТУРА	58

Списък на съкращенията

АЕЕ	-	Агенция по енергийна ефективност
АИАП	-	Агенция по икономически анализи и прогнози
АМСП	-	Агенция за малки и средни предприятия
БВП	-	Брутен вътрешен продукт
БНБ	-	Българска народна банка
ДКЕВР	-	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ДС	-	Добавена/и стойност/и
ЕЕ	-	Енергийна ефективност
ЕИ	-	Енергийна интензивност
ЕС	-	Европейски съюз
ЕСМ	-	Енергоспестяващи мерки
ЕУ	-	Енергийна услуга
ESCOs	-	Фирми за енергоефективни услуги
ЗДП	-	Закон за движение по пътищата
ЗЕЕ	-	Закон за енергийната ефективност
ЗОП	-	Закон за обществените поръчки
КЕИ	-	Крайна енергийна интензивност
КЕП	-	Крайно енергийно потребление
КПЕ	-	Крайни потребители на енергия
КПД	-	Коефициент на полезно действие
МС	-	Министерски съвет
МСП	-	Малки и средни предприятия
МПС	-	Моторни превозни средства
НС	-	Народно събрание
ПДЕЕ	-	План за действие по енергийна ефективност
ПЕИ	-	Първична енергийна интензивност
ПЕП	-	Първично енергийно потребление
СПЕ	-	Стимулирани потребители на енергия
ТБС	-	Търгуеми бели сертификати
ТГЕ	-	Търговци на горива и енергия
ФЕЕ	-	Фонд за енергийна ефективност
ЦЕЕИ	-	Център по енергийна ефективност в индустрията
kgoe	-	килограм нефтен еквивалент
ktoe	-	хиляда тона нефтен еквивалент
MWh	-	10 ⁶ ват часа
GWh	-	10 ⁹ ват часа

1. Резюме по изпълнението

Планът за действие е първия от трите национални плана за действие по енергийна ефективност, разработен въз основа на Директива 2006/32/ЕО за енергийна ефективност при крайното потребление и енергийните услуги на Европейския парламент и Съветът на Европейския съюз. Периодът за отчитане постигането на индикативната цел по Директивата е 2008 – 2016 г. Основната цел е всички страни – членки да постигнат спестяване на горива и енергии, до деветата година от прилагането на Директивата, в размер на 9 % от осреднената стойност на крайното енергийно потребление за периода 2001-2005г. Горната цел не се прилага за енергийните потребители, обхванати от Директива 2003/87/ЕС от 13.10.2003, която установява схема за допустима търговия с емисии парникови газове в Общността.

Настоящият Първи тригодишен план за действие обхваща периода 2008 – 2010 г. и формулира междинна индикативна цел за този период, а именно спестяване на горива и енергии в размер на 3 % от осреднената стойност на крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата за периода 2001-2005 година. Начинът и специфичните особености при определяне на тази междинна цел са разгледани подробно в рамките на този План.

За определяне на целите са използвани интегрирани и индивидуални данни за енергийното потребление, предоставени от Националния статистически институт. Използваните материални баланси не се различават от предоставяните такива на Евростат.

България разполага със значителен потенциал за реализация на мерки по енергийна ефективност. Прогнозирането на потреблението в краткосрочен и средносрочен план е извършено вземайки предвид нарастващото потребление на енергия особено в битовия сектор и транспорта.

Опитът за прилагане на методиката за оценка на спестяванията „отдолу-нагоре” показва, че изпълняваните към момента програми и приложените мерки по ЕЕ не са достатъчни за достигане на определената по Директивата цел. Необходимо е да бъдат привлечени още финансови средства от частния сектор, който трябва да бъде допълнително мотивиран.

За доказване на ефекта от мерките по енергийна ефективност се налага разработването на специализирани методики за оценка на ползите от изпълняваните програми и мерки.

По време на изпълнението на Плана България трябва да въведе значителни допълнителни нормативни, данъчни, финансови и организационни мерки за пълното въвеждане и изпълнение на Директивата.

Прилагането на необходимите за достигането на индикативната цел мерки изисква мобилизация на значителни финансови ресурси, разширяване на дейностите по енергийна ефективност – ангажимент на държавата и допълнително либерализиране на енергийния пазар, особено в областта на свободно предлагане на енергийните услуги и развитие на публично-частните партньорства в областта на енергийната ефективност.

Необходимо е да бъдат извършени изследвания и анализи по отношение на условията и очакваните ефекти от развитието на пазара на енергийните услуги, въвеждане на механизма за търговия с т.нар. „бели сертификати” (ТБС) и същевременно да продължат дейностите по въвеждането на механизма „доброволни споразумения за енергоспестяване” и др., които ще предопределят конкретните последващи решения при структуриране и въвеждане на тези механизми.

2. Обща национална цел

2.1. Изчисляване на националната цел

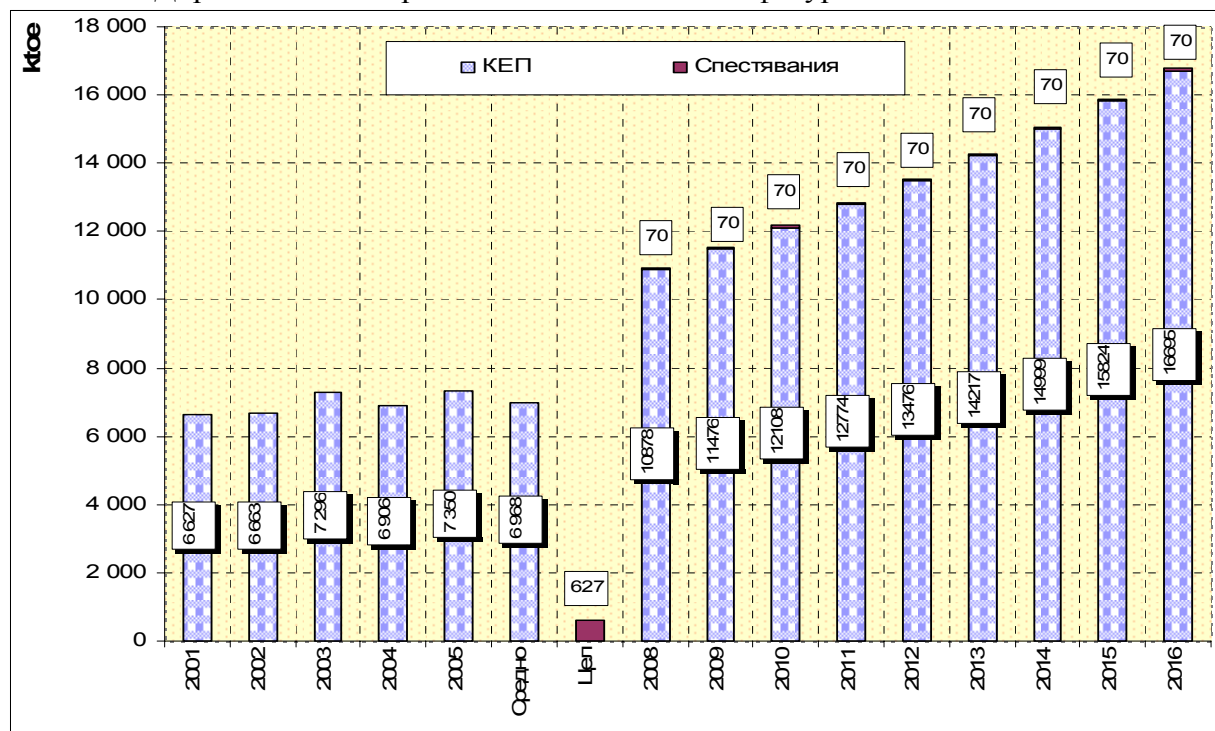
В изпълнение на Директивата България приема индикативна национална цел за енергийно спестяване до 2016 година в размер не по-малко от 9 % от крайното енергийно потребление за 9 години (средно по 1 % годишно), което означава, че страната трябва осигури спестяване на горива и енергии на обща стойност **627 ktce**.

Абсолютната стойност на индикативната цел за България, която страната трябва да докаже като сума на енергоспестяванията през следващия 9-годишен период, се определя на база данните за крайното енергийно потребление през последните пет години – от 2001 до 2005 г., за които съществуват публикувани статистически данни - таблица 2.1.

2.2. Изчисляване на националната междинна цел

За изчисляване на националната междинна цел е взет под внимание факта, че предложените допълнителни мерки и стимули по енергийна ефективност, като разширяване на пазара за ESCO услуги, подписването на доброволни споразумения, въвеждане на механизма на „бели сертификати” и др., са нови за страната и изискват няколко години за въвеждането им, както и извършване на съответни предварителни проучвания и анализи. Също така е направен подробен анализ на състоянието на енергийната ефективност в страната и възможностите за прилагане на реални ЕЕ мерки в условията на българската икономика.

В тази връзка България предприе предпазлив подход при определянето на междинна цел в рамките на Първия тригодишен план за действие. Междинната цел възлиза на **209 ktce** спестени горива и енергии до края на 2010 година, което представлява **3 %** от осреднената стойност на крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата за периода 2001-2005 година – фигура 2.1.

Фигура 2.1: KEP и спестявания

Таблица 2.1: Крайно енергийно потребление в обхвата на директивата и определяне на индикативната цел, **ktoe**

година	2001			2002			2003			2004			2005		
	други	вкл. ел.ен.	общо	други	вкл. ел.ен.	общо	други	вкл. ел.ен.	общо	други	вкл. ел.ен.	общо	други	вкл. ел.ен.	общо
Крайно енергийно потребление (КЕП)	6 304	2 110	8 414	6 454	2 067	8 521	7 026	2 153	9 179	6 786	2 122	8 908	7 069	2 207	9 276
Исключено енергийно потребление:	1 466	321	1 787	1 542	316	1 858	1 543	340	1 883	1 602	400	2 002	1 544	382	1 926
От които:															
В обхвата на Директивата за ТЕ	1 318	321	1 639	1 391	316	1 707	1 360	340	1 700	1 430	400	1 830	1 344	382	1 726
Въздушен транспорт	148	0	148	151	0	151	183	0	183	172	0	172	200	0	200
КЕП, в обхвата на Директивата за ЕУ	4 838	1 789	6 627	4 912	1 751	6 663	5 509	1 787	7 296	5 184	1 722	6 906	5 525	1 825	7 350
От които:															
Домакинства	1 195	838	2 033	1 393	800	2193	1 504	800	2304	1 392	754	2146	1 349	778	2127
Услуги	327	442	769	257	485	742	248	509	757	202	484	686	259	532	791
Индустрия (В обхвата на Директива ЕУ)	1 298	456	1 754	1 135	413	1548	1 397	425	1822	1 142	435	1577	1 230	464	1 694
Транспорт (без въздушен и воден)	1 761	39	1 800	1 866	39	1 905	2 098	38	2 136	2 188	36	2 224	2 405	35	2 440
Селско стопанство	257	14	271	259	14	273	262	15	277	260	13	273	281	16	297

Забележка: В периода 2001 – 2005 г. потреблението на водния транспорт е по-малко от 1 ktone годишно

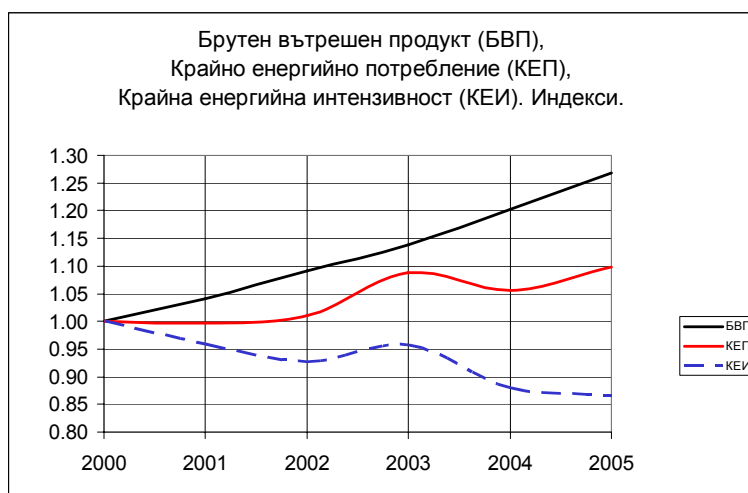
РЕЗУЛТАТ

Осреднена стойност на КЕП за периода 2001-2005 година (за 5 години)	6 968 ktone	81 024 GWh
Цел за енергоспестяване до 2016 година, 9%	627 ktone	7 291 GWh
Цел за енергоспестяване до 2010 година, 3%	209 ktone	2 430 GWh

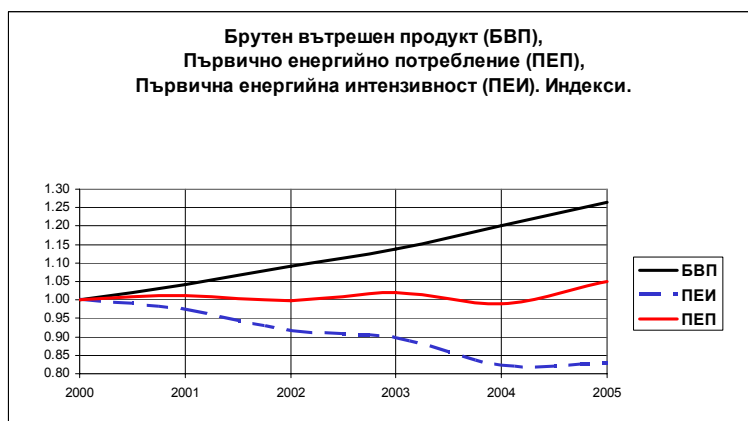
2.3. Специфични условия при определяне на националната цел

2.3.1. Макроикономически показатели

Независимо от сравнително високата енергийната интензивност¹ на българската икономика и факта, че страната притежава значителен потенциал за реализация на икономически печеливши мерки по енергийна ефективност, след период на стабилизация крайното енергийно потребление², а след него и първичното³ започват да нарастват - фигура 2.2 и фигура 2.3.

Фигура 2.2: Крайна енергийна интензивност – историческо развитие⁴

Фигура 2.3: Първична енергийна интензивност⁵ – историческо развитие

Започналият процес на нарастване на потреблението на енергия в страната се обяснява с:

- **Високите темпове на нарастване на БВП** и необходимите за осигуряването му нарастващи количества енергийни ресурси;

¹ Директивата определя понятието „енергийна ефективност“ като „съотношение между изходното количество произведени стоки и/или услуги и вложената енергия“. За оценка на енергийната ефективност се използва реципрочната ѝ величина наречена енергийна интензивност.

² Сумата от горивата и енергиите, които се предоставят на крайните енергийни потребители

³ Сумата от горивата и енергиите, които се използват от една държава (внос и собствен добив).

⁴ Отношение на енергията, предоставена на крайните потребители към БВП.

⁵ Отношение на енергията, използвана от цялата държава към БВП.

- **Застаряващи технологии в енергоемките браншове и оборудване в българската индустрия** – симптом за недостатъчни инвестиции, както и недостатъчното ниво на енергийния мениджмънт;

- **Нарастващо потребление в сектор транспорт** – бавно обновяване на МПС за превоз на товари и тези за превоз на пътници в обществения транспорт естествен стремеж за повишаване използването на личните МПС в посока нормалните европейски нива;

- **Нарастващо потребление в битовия сектор** – стремеж за повишаване на жилищния комфорт в посока нормалните европейски нива.

Характерна за последните няколко години е нарастващата употреба на течни горива, като през 2005 г. те достигат 39% от крайното енергийно потребление. Основен потребител на течни горива е автотранспорта, както и болници, училища и други обществени сгради, използващи този вид гориво за отопление.

Нарастващата употреба на течни горива и на дървесина за огрев, трябва да бъдат взети под внимание при определянето на приоритетните мерки по енергийна ефективност.

Фигура 2.4: Крайно енергийно потребление в периода 2000-2005 година.

2.3.2. Сектори в обхвата на директивата

Според изискванията на Директивата от общото крайно енергийно потребление, осреднено в периода 2001-2005 година се изважда потреблението на инсталации – крайни потребители на енергия, които попадат в обхвата на Директивата за търговия с емисии. Последните са класифицирани основно в браншовете: „Металургия”, „Неметални минерални суровини”, „Химическа промишленост” и „Целулоза и хартия”. Поради невъзможност да се отдели енергийното потребление на инсталациите от енергийното потребление на юридическите лица, собственици на тези инсталации при определянето на крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата са използвани данни за целите предприятия, а не за отделни инсталации.

Тъй като Директивата не обхваща въздушния и водния транспорт от крайното енергийно потребление е изключено и потреблението на керосин в транспорта.

2.3.3. Коефициенти за преобразуване

Използваните данни за крайното енергийно потребление, както и данни за енергийното потребление по сектори и видове горива и енергии са получени от Националния статистически институт, който е органа на националната статистика.

Енергийните баланси, изготвяни от Националния статистически институт, се основават на годишните материални баланси на крайните енергийни потребители, които се преобразуват в Института чрез стандартизирани коефициенти за преобразуване. Същите материални баланси се предоставят и на ЕВРОСТАТ.

През оценявания пет годишен период прилаганите от Националния статистически институт методики и коефициенти не са променяни.

България предпочита да работи с методиките и коефициентите, възприети в националната статистика и хармонизирани с Евростат, тъй като това гарантира възможност за бъдещо използване на събрана и обработена от органа на националната статистика информация.

2.3.4. Разпределянето на индикативната цел по сектори

Разпределението на индикативната цел по сектори е важно от гледна точка на насочване на мерките и посочване на органите и организациите, които трябва да бъдат въввлечени в изпълнението им.

На фигура 2.5. е показано потреблението по сектори за 2005 година. За разлика от разпределението на общото крайно енергийно потребление, в което най-голям консуматор е индустрията (39%), тук в крайното енергийно потребление, в обхвата на Директивата, се вижда, че **62% от енергийното потребление е съсредоточено в секторите „Транспорт” и „Домакинства”**.

Фигура 2.5: Структура на крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата (разпределение по сектори)

Едно допълнително изследване на историческото развитие на енергопотреблението в различните сектори показва следното:

- Сектор „Домакинства” формира енергийното си потребление въз основа на нарастващите доходи, които се насочват в две основни направления с противоположни влияния: закупуване на допълнителни количества горива и въвеждане на енергоспестяващи мерки. В периода 2001-2005 специфичното енергийно потребление на българското домакинство се колеба около 0,78 toe. Това е около два пъти по-малко от енергийното потребление на европейското домакинство и може да се очаква, че с повишаване на покупателната способност, тенденцията за доближаване до

европейското ниво ще продължи да се утвърждава. Българското домакинство потребява значителни количества ниско-ефективни твърди горива вместо високо ефективните електрическа и топлинна енергия.

- Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.

- Сектор “Услуги” съдържа както субекти с пазарно, така и такива с непазарно поведение (държавна и общинска администрация). В периода 2001 - 2004 година сектор „Услуги” увеличава енергийната си ефективност. Едно от обясненията е, че средствата, които се влагат в сектора от различни източници, включително държавния бюджет дават видим резултат.

- Сектор” Транспорт” е увеличавал потреблението на течни горива средно с 147 ktоe годишно. Това е около два пъти повече от средната годишна цел за България. Сериозен утежняващ фактор за бързото нарастване на потреблението на течни горива е нарастващият брой и годишен пробег на личните МПС, вследствие на увеличаващата се покупателна способност на българина и естествения стремеж към достигане на европейски жизнен стандарт. Средното нарастване на потреблението на течни горива в транспорта в периода 2000-2005 е 8.2% годишно , т.е. с около 2-3% по стръмно от нарастването на БВП. Средното нарастване на енергийната интензивност на сектора за същия период е 2.2 % годишно.

- Сектор „Индустрия-остатъчна” се състои предимно от т.н. МСП, които относително бързо въвеждат енергоефективни мерки и са по-чувствителни към енергийните цени.

Като цяло потребителите, в обхвата на тази Директива (с изключение на транспорта), влияят по-малко върху високата стойност на енергийната интензивност на БВП, отколкото обхванатите от търговията с емисии.

Ясно се открояват четирите стратегически посоки на мерките по енергийна ефективност в условията на нашата страна:

- *домакинства* - електроенергия и топлинна енергия
- *индустрия* - електроенергия и топлинна енергия
- *автомобилен транспорт* (лични МПС) - петролни горива

Минималната цел е забавяне на нарастването на потреблението на течни горива, електроенергия и топлинна енергия.

Независимо от факта, че автомобилният транспорт е най - големия потребител на течни горива, ще бъде обърнато внимание на прилагането на ЕЕ мерки в сгради държавна и общинска собственост (болнични заведения, социални домове, детски градини, училища и административни сгради), които все още използват течни горива за отопление.

На база горните анализи и на реалните възможности за прилагане на мерки по ЕЕ в отделните сектори е разпределена индикативната цел по сектори в рамките на първия тригодишен план за действие - таблица 2.2. Важно е да се отбележи, че настоящото разпределение не е извършено пропорционално на база участието на отделните сектори в крайното енергийно потребление. Разпределението е осъществено като е взет под внимание допълнителния ефект, който ще има от прилагането на мерки и програми, финансирани от оперативните програми и държавния бюджет.

Таблица 2.2: Разпределение на индикативната цел по сектори

Икономически сектори	Разпределение на общата цел 3.0 % до 2010 година	Индекс	Забележка
	ktoe	%	
Домакинства	61	29	Обективна нужда от нарастване на потреблението в бита.
Услуги	29	14	Допълнителен ефект от изпълнение на мерки със средства от държавния бюджет.
Индустрия	48	23	-
Транспорт	63	30	Обективна нужда от нарастване на потреблението от личните МПС.
Селско стопанство	8	4	-
Общо	209	100	

2.3.5. Използвана информация

Интегрирани данни за крайното енергийно потребление, както и данни за енергийното потребление по сектори и видове горива и енергии за последния статистически достъпен пет годишен период (2001-2005) са публикувани официално в Статистическите годишници, издадени от Националния статистически институт. Интегрирани данни за енергийното потребление на предприятията - собственици на инсталации, които попадат в обхвата на Директивата за търговия с емисии, са предоставени от Националния статистически институт по специална заявка на Министерството на икономиката и енергетиката.

2.4. Базова линия на крайното енергийно потребление

България поддържа базова линия на крайното енергийно потребление през следващите 9 години, съответстваща на нарастване на крайното енергийно потребление със скорост, равна на скоростта на нарастване на БВП. Следователно страната ще доказва спестявания на енергия в условията на ежегодно нарастване на крайното енергийно потребление.

Отчитайки това е формулирана и първата индикативна цел в рамките на този План от 3 % до 2010 г., както е посочено в т.2.2. Стойностите на крайното енергийно потребление в края на трите плана за действие (2010, 2013, 2016 година), доказващи индикативните цели (3%, 6% и 9%) по метода ”отгоре-надолу” са представени в таблица 2.3.

Таблица 2.3

Година	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Индекс на нарастване на БВП: прогноза	1.055	1.055	1.055	1.055	1.055	1.055	1.055	1.055	1.055
Очаквано КЕП при нормално пазарно развитие, ktоe	10878	11476	12108	12774	13476	14217	14999	15824	16695
Индикативна цел, ktоe			209			418			627
КЕП след прилагане на мерки по ЕЕ, ktоe			11898			13799			16068

Забележка: Стойностите на очакваното ниво на крайното енергийно потребление са определени чрез стойността му за 2005 година - 9 276 ktоe.

3. Описание на секторите и оценка на програмите по енергийна ефективност, енергийните услуги и други мерки за подобряване на енергийната ефективност

3.1. Домакинства

Делът на използваните от българските домакинства горива и енергии в страната през 2005 г. е около 29 % от крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата. Най-висок дял в енергийното потребление в битовия сектор има електроенергията. През 2005 г. той е 37%, докато в европейските страни е до три пъти по-малък. Големият дял на електроенергията в битовото енергопотребление се дължи на ниската степен на битова газификация в страната. През 2005 г. делът на потребяваната енергийна дървесина е около 28% и значително надвишава дела на закупената топлина енергия (21%).

Енергийното потребление на българското домакинство е около два пъти по-малко отколкото в страните от ЕС.

3.1.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор домакинства

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
1.	Бит – Обновяван е на жилищните сгради съгласно Национална програма за обновяване на жилищните сгради в Република България	Приоритетно обновяване на едропанелните, включително и другите многофамилни жилищни сгради Обвързване на този процес с необходимото паспортизиране и енергийно обследване и сертифициране на сградите. По-важни задължения в този процес: държавата: осигуряване финансови поощрения за обновяване на сградите; общините: при приемане на новите устройствени планове и общински дългосрочни програми за градоустройственото модернизиране на жилищните комплекси; енергоснабдителните предприятия:	2006-2020 г.	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
		обновяване на средствата за отчитане на енергията и мрежата за , разпределение и снабдяване с енергия.		
2.	<p>Бит - Задължителни мерки за ефективно осветление</p> <p><u>въведени в</u></p> <p>Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на баласти за луминесцентни лампи по отношение на изискванията за енергийна ефективност</p> <p>Наредба за техническата експлоатация на енергообзавеждането – Глава шеста - Управление и контрол на енергийната ефективност</p>	<p>Модернизиране на осветлението без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението - чрез използване на компактни луминесцентни лампи</p>	<p>от 1.02.2005г</p> <p>от 11.03.2005г</p>	
3.	<p>Бит - Задължително етикетирание на битови уреди</p> <p><u>въведени в</u></p> <p>Наредба за изискванията за етикетирание на битови уреди по отношение на консумацията на енергия и други ресурси</p>	<p>Създаване на информационна среда при закупуване на домакински електроуреди и възможност за избор енергоефективно оборудване.</p>	<p>от 11.08.2006г</p>	
4.	<p>Бит - Стандарти за минимална ефективност на електрическите уреди</p> <p><u>въведени в</u></p> <p>Закон за техническите изисквания към продуктите</p> <p>и</p>	<p>Стимулиране закупуването на енергийно ефективни уреди чрез хармонизиране на стандартите за домакински уреди и етикетирание относно разход на енергия, ниво на шум и други характеристики.</p>	<p>от 1.10.1999 г., изменен 15.09.2006г.</p>	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
	<p>Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на домашни електрически хладилници, замразители, уреди за съхраняване на замразени хранителни продукти и комбинации между тях</p>	<p>Информацията за енергийната консумация мотивира избора на потребителите при закупуване не само на база цена на уреда, но и на база енергиен разход по време на експлоатация</p>	<p>от 5.03.2004г.</p>	
<p>5.</p>	<p>Бит - Индивидуално отчитане (жилищните сгради) въведени изисквания в Наредба №2 за топлоснабдяването Индивидуалното отчитане и заплащането на енергийните разходи в жилищните сгради – етажната собственост е регулирано в Наредба № 2 за топлинни доставки от 24.04.2007. В нея се описват начините за разпределението на консумираната топлинна енергия от всички собственици, както и това на битовата топла вода в жилищни сгради с обща абонатна станция.</p>	<p>Актуализиране на разпоредбите за индивидуално отчитане на консумираната топлинна енергия, за индивидуално регулиране на топлоподаването и за формиране на индивидуални сметки за потребление на топлинна енергия.</p>	<p>от 24.04.2007г</p>	
<p>6.</p>	<p>Бит - Максимални вътрешни температури в границите на отоплителния период са определени в Наредба №15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия</p>	<p>Осигуряване на надеждни и ефективно функциониращи отоплителни и охладителни системи; ефективно управление на топлоснабдителния процес. Подобряване енергийните характеристики на съществуващия жилищен фонд чрез обновяване.</p>	<p>от м. март 2006 г.</p>	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
7.	<p>Бит - Минимални вътрешни температури в сградите в рамките на отоплителния период</p> <p>въведени в Наредба №7 за топлосъхранение и икономии на енергия в сградите</p>	<p>Подобряване енергийните характеристики на съществуващия жилищен фонд чрез обновяване, което да доведе до намаляване на топлинните загуби през ограждащите конструкции и елементи, повишаване експлоатационните качества на жилищата и постигане комфорт на обитаване</p>	от 15.12.2004г.	
8.	<p>Бит - Задължително изолиране на тръбите за пренос и разпределение на топлинна енергия</p> <p>определени в Наредба №15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия</p>	<p>Задължителното изолиране на тръбите от сградните инсталации е залегнало в разпоредбите на Наредба № 15/28.07.2005г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия.</p> <p>Задължителното изолиране на тръбопроводите е разписано в раздел III „Тръбна инсталация” от глава девета на Наредбата, където е вменено задължението полаганата изолация да отговаря на EN 12828</p> <p>Намаляване загубите на енергия по топлопреносната мрежа и подобряване техническите характеристики на системата</p>	от м. март 2006 г.	
9.	Бит - Фонд ЕЕ	<p>Фонд “Енергийна ефективност”</p> <p>Фондът оказва възмездна финансова помощ за атрактивни за финансиране проекти за енергийна ефективност чрез отпускане на заеми и/или чрез предоставяне на частични гаранции по кредити, отпускани от други финансово-кредитни институции.</p>	Създаден със ЗЕЕ	
10.	<p>Бит – Стандарт за енергийните характеристики на сградите</p> <p>Наредба № 18 за енергийните характеристики на обектите</p> <p>Наредба №7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради</p> <p>Наредба №5 от 2006 г. за техническите</p>	<p>Подобряване енергийните характеристики на съществуващия жилищен фонд чрез обновяване, което да доведе до намаляване на топлинните загуби през ограждащите конструкции и елементи, повишаване експлоатационните качества на жилищата и постигане комфорт на обитаване;</p> <p>Внедряване на високоефективни материали и технологии при ново строителство и при обновяване на съществуващите сгради;</p> <p>Технически паспорт се съставя за целия строеж („нов строеж” или „реконструкция, основно обновяване, основен ремонт,</p>	от 12.11.2004г от 15.12.2004г от 27.01.2007г	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
	паспорти на строежите	<p>преустройство”, за които се изисква разрешение за строеж и които могат да се считат за нов строеж, когато са започнати след 26.01.2007 г.).</p> <p>Техническият паспорт е част от строителните книжа на строежа. В него се съдържат в обобщена форма всички данни, отнасящи се до основните характеристики на строежа: вида на строителната система, типа на конструкцията, носимоспособността, сеизмичната устойчивост, степента на пожароустойчивост и дълготрайността на строежа, санитарно-хигиенните изисквания и околната среда, граничните стойности на нивото на шум в околната среда, стойността на енергийната характеристика, изразена в годишно количество потребна енергия, първична енергия, в екологичен еквивалент, коефициенти на топлопреминаване на сградните ограждащи елементи, елементи на осигурената достъпна среда и др</p> <p>Техническата паспортизация ще се проведе в периода 2007 – 2016, в зависимост от сложността и категорията на строежите, крайният срок за техническите паспорти на съществуващи строежи - държавна и общинска собственост е до 31 декември. 2011 г</p>		
11.	<p>Бит – системи за регулиране на отоплителните системи въведени в Наредба № 15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия</p>	<p>Осигуряване на надеждна и ефективна автоматизация и регулиране на отоплителните системи в сградите в съответствие с външните климатични условия и желанието на потребителите</p>	от м. март 2006г	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
12.	<p>Бит - стандарти за минимална ефективност на котлите въведени в Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на котли за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, по отношение на коефициента на полезно действие</p>	<p>Възможност за технико-икономически оправдан избор на енергоносители и съответните горивни устройства и съоръжения за битови сгради</p> <p>Внедряване на високоефективни съоръжения и автоматизирани системи за управление</p> <p><u>С наредбата се определят</u> съществените изисквания към котлите за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива по отношение на коефициента на полезно действие (КПД);</p> <p><u>Наредбата се прилага за</u> котли с номинална мощност от 4 до 400 kW както и за елементите на котела, т.е. поотделно пуснати на пазара корпуси на котли, проектирани да бъдат комплектувани с горелка и горелки, проектирани да бъдат монтирани към корпуси на котли</p>	от 30.06.2005г	
13	<p>Бит – Кредитна линия за проекти за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL).</p>	<p>По Кредитната линия се предоставят заеми на физически лица и домакинства за финансиране на специфични мерки по енергийна ефективност в многофамилни и еднофамилни сгради чрез мрежа от български търговски банки. След успешно завършване на енергоспестяващия проект, банката възстановява 20% от капиталните разходи по проекта, но не повече от 850 евро за едно домакинство.</p>	От м. септември 2005г. – до края на 2008г. Възможно е удължаване на този срок.	До м. юни 2007 г. програмата е финансирала 7770 проекта, на обща стойност 21,5 млн. лв.от които безвъзмездна помощ по МФК – 3,7 млн. лв. Финансираните към момента проекти се очаква да доведат до спестявания на ел. енергия в размер на 50 474 MWh годишно.

3.1.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор домакинства

3.1.2.1.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Обновяване на жилищните сгради
Категория	Категория – нормативна уредба Под-категория – Нормативни актове и стандарти за проектиране и изпълнение на строежи
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Национална програма за обновяване на жилищните сгради в Р България 2006-2020год, която предвижда следните мерки: <ul style="list-style-type: none"> • подмяна на дограмата- намаляване значително инфилтрацията и осигуряване на добра плътност с висококачествени профили и уплътнения на прозорците; • повишаване на топлинната изолация на стени, покриви , тавани и подове; • използване на новите енергоспестяващи строителни материали за изолация ; • подмяна на съществуващите отоплителни уреди с по-ефективни такива;
Ефективност	<ul style="list-style-type: none"> • Средната икономия на енергия в резултат на изпълнение на инженерно-техническите мерки ще бъде около 25-35 kWh/m² РЗП/год • Спестените емисии в зависимост от енергоизточника за отопление и при 1 kWh енергия при консуматора ще са: <ul style="list-style-type: none"> -Централно парно отопление – 272 gCO₂/kWh, -Отопление на ел. енергия - 683 gCO₂/kWh, -Отопление с дърва - 20 gCO₂/kWh, -Отопление с въглища - 445 gCO₂/kWh. • Социален ефект - броят на годишно ангажираните работници ще варира от 2000 до 8000 души.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Очаквани спестявания към 2016 г. -613,8 GWh (52,8 ktOE) годишно.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	мярката се изпълнява не по-рано от 1995г и е ефективна и до 2016г

3.1.2.2.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Задължителни мерки за ефективно осветление
Категория	категория - нормативна уредба под-категория - минимално оборудване за енергийно изпълнение
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление

Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвени Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на баласта за луминесцентни лампи по отношение на изискванията за енергийна ефективност и Наредба за техническата експлоатация на енергообзавеждането – Глава шеста – Управление и контрол на енергийната ефективност – <i>в сила от 11.03.2005</i> <u>С Наредбата за съществените изисквания се определят:</u> - съществените изисквания към баласта за луминесцентни лампи по отношение на изискванията за енергийна ефективност; - процедурата за оценяване и начините за удостоверяване съответствието
Ефективност	Консумираната мощност на всеки баласт се установява от производителите на баласта, както и съответствието на баласта със съществените изисквания към него
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	в сила от 1.02.2005г

3.1.2.3.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Етикетиране на битови уреди
Категория	категория: Информация и задължителни информативни мерки под-категория : схеми за енергийно етикетиране
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Изготвена Наредба за изискванията за етикетиране на битови уреди по отношение на консумацията на енергия и други ресурси Наредбата определя: -реда за предоставяне на информация на потребителите за битовите уреди, захранвани с ел.енергия / <i>домашни хладилници, замразители, уреди за съхраняване на замразени хранителни продукти и комбинации между тях, битови перални машини, битови миялни машини, . битови въздушни климатизатори, битови електрически фурни и др./</i> относно консумацията на енергия и други ресурси чрез етикети и информационни листове; - задълженията на производителите, вносителите и търговците за осигуряване и за поставяне на етикети на битовите уреди
Ефективност	Осигурява се информация за електроенергийното потребление на битовите уреди

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	в сила от 11.08.2006г

3.1.2.4.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Стандарти за минимална ефективност на електрическите уреди
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Изготвени Закон за техническите изисквания към продуктите и Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на домашни електрически хладилници, замразители, уреди за съхраняване на замразени хранителни продукти и комбинации между тях
Ефективност	Стимулира се закупуването на ефективно електродомакинско оборудване
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Законът е в сила от 1.10.1999г , изменен 15.09.2006г Наредбата е в сила от 5.03.2004 г

3.1.2.5.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Индивидуално отчитане на потребяваната топлинна енергия
Категория	категория: Информация и задължителни информативни мерки под-категория: Измерване и информиращи сметки
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба №16-334 за топлоснабдяването

Ефективност	Осигурява се <ul style="list-style-type: none"> - индивидуално отчитане и регулиране на топлинната енергия ; - формиране на индивидуални сметки за използваната топлоенергия в жилищата
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Наредбата е в сила от 24.04.2007г

3.1.2.6.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Максимални вътрешни температури в границите на отоплителния период
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба №15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия
Ефективност	Осигурява се надеждна и ефективна работа на отоплителните и охладителни системи, както и ефективно управление на топлоснабдяването.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Наредбата е в сила от м.декември 2006г

3.1.2.7.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Минимални вътрешни температури в сградите в рамките на отоплителния период
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория: Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна

Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба №7 за топлосъхранение и икономии на енергия в сградите
Ефективност	Осигурява се икономия на енергия и топлосъхранение в жилищните сгради в съответствие с техническите изисквания и методите за определяне на потребната топлина за отопление, с отчитане топлинните загуби през сградните ограждащи конструкции и елементи, топлинните печалби от вътрешни топлинни източници и от слънчево греене, климатичните данни, начинът на застрояване и други специфични изисквания към сградите – при ново строителство и ремонтни работи.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Наредбата е в сила от 1 март 2005 год.

3.1.2.8.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Задължително изолиране на тръбите за пренос и разпределение на топлинна енергия
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба №15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия
Ефективност	Осигуряват се добри технически характеристики на системата и минимални загуби по топлопреносната мрежа
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Наредбата е в сила от м декември 2006г

3.1.2.9.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Фонд енергийна ефективност
Категория	категория: Финансови инструменти под-категория: фондове за ЕЕ, заеми, данъчни облекчения; публично-частно партньорство
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Със ЗЕЕ е създаден Фонд “Енергийна ефективност”; Фондът за Енергийна ефективност в България (ФЕЕ) финансира инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност, вкл. възстановяване и подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд във всички сектори и други случаи на крайно потребление на енергия, чрез предоставяне на частични кредитни гаранции или кредитиране (самостоятелно или съвместно с търговски банки), при облекчени условия.
Ефективност	Създаден чрез публично-частно партньорство револвиращ фонд за финансиране на мерки в областта на енергийната ефективност.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	ФЕЕ започва да функционира реално от 21 юни 2005г.

3.1.2.10.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Стандарт за енергийни характеристики на сгради
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Наредба № 18 за енергийните характеристики на обектите - Наредба №7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради- Наредба №5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите
Ефективност	Определят се потреблението на енергия, икономия на енергия и топлосъхранение, нивото на енергийна ефективност и сертифицирането на сградите

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Наредбите № 7 влиза в сила -март 2005 Наредба № 5 влиза в сила м.януари 2007г Наредба № 18 влиза в сила м.януари 2005г

3.1.2.11.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Системи за регулиране на отоплителните системи
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба № 15 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия
Ефективност	осигурява се надежден и ефективен автоматизиран контрол и управление на отоплителните системи в сградите
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	в сила от м.декември 2006г

3.1.2.12.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Стандарти за минимална ефективност за котли
Категория	категория: Нормативна уредба под-категория : Стандарти и норми
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	изготвена Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на котли за гореща вода, предназначени за работа с течни или газообразни горива, по отношение на коефициента на полезно действие
Ефективност	осигурява се възможност за избор и внедряване на високоефективни съоръжения

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	в сила от 30.6.2005г

3.1.2.13.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Програмата за кредитиране на енергийната ефективност в дома <u>REECL</u>
Категория	Финансови инструменти Подкатегория: Заеми; публично-частно партньорство
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна.
Целева група	Домакинства- с дялово участие 29% от крайното енергийно потребление
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Комбинирана схема (заем с последващо отпускане на безвъзмездна помощ) с бенефициенти физически лица и домакинства за финансиране на специфични мерки по енергийна ефективност в многофамилни и еднофамилни сгради
Ефективност	- Изолация на стени, подове и покриви - Енергоефективна дограма - Енергоефективни газови котли - Енергоефективни печки и котли на биомаса - Слънчеви колектори за топла вода - Термопомпени агрегати за отопление и климатизация
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Финансираните към момента проекти се очаква да доведат до спестявания на ел. енергия в размер на 50 474 MWh годишно.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Начало септември 2005 година- край 31.12.2008г. Възможно удължаване на срока.

3.2. Услуги

През 2005 година енергопотреблението на сектор услуги е 11% от крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата. Най-голям дял в енергопотреблението при услугите има електрическата енергия, 67%. Бързо навлиза и природния газ (5%) за сметка на топлинната енергия (21%) и течните горива (4%). През последните години енергийната интензивност на услугите не се променя значително и е близка до тази в страните от ЕС. Основни енергийни консуматори в сектора са обектите в туризма и сградния фонд на обществения сектор. Разходите за улично осветление, отопление и осветление в обществените сгради са голямо перо от държавния и общинските бюджети. Сградният фонд е амортизиран, което налага да се обърне

специално внимание и да се повиши активността за подобряване на енергийните му характеристики.

3.2.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор услуги

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
1	Закон за енергийна ефективност	- Задължителни сертификати за обекти – държавна или общинска собственост, в експлоатация, с разгъната застроена площ над 1000 кв. м; - Задължителни програми по енергийна ефективност за общините; - Създаване на „Фонд енергийна ефективност” като публично-частно партньорство за финансиране на , инвестиционни проекти в областта на енергийната ефективност;	В сила от 05/03/2004	
2	Национална целева програма по ЕЕ в сградния фонд, 2006	Обследвани са 139 обекта с 250 сгради с обща застроена площ 1,82 млн.м²	06/2006 до 12/2006	163,5 GWh/год <i>след изпълнение на мерките, предписани за обектите</i>
3	Целева програма по ЕЕ в сгради, 2007	Обследване на: - 15 сгради държавна собственост с разгъната застроена площ 51897 m² и; - 116 сгради общинска собственост с разгъната застроена площ 306069 m² , както и поставяне на изолация на: 10 сгради държавна собственост, обследвани през 2006 г. с разгъната застроена площ 49500 m²	2007	
4	Областни съвети по енергийна ефективност	Областните съвети по енергийна ефективност са създадени със заповеди на областните управители в 28-те области в България. Тези съвети включват експерти и представители на областните и общинските администрации, представители на местния бизнес, граждански организации и асоциации и др. Областните съвети по енергийна ефективност съдействат за подготовката и приемането на областните и общинските програми по ЕЕ.	Създадени през 2004	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
5	Задължителни програми по енергийна ефективност за общините	Съгласно разпоредбите на ЗЕЕ, чл. 9, ал.2: Кметовете организират и изпълняват мерките, предвидени в общинските програми за енергийна ефективност, като предвиждат целеви средства за реализацията им в бюджетите си.	В сила от 05/03/2004	
6	Задължително обследване за енергийна ефективност за сгради над 1000 м ² (общинска или държавна собственост)	Обследването за ЕЕ има за цел да идентифицира възможностите за намаляването на енергийната консумация и да предложи мерки за повишаване на ЕЕ и постигане на висока степен на опазване на околната среда	В сила от 01/01/2005	
7	Стратегия за финансиране на изолацията на сгради	Обвързване на този процес с необходимото паспортизиране и енергийно обследване и сертифициране на сградите. По-важни задължения в този процес: държавата: осигуряване финансови поощрения за участващите в процеса на обновяване; осигуряване на бюджетни средства за старта на обновяването; общините: при приемане на новите устройствени планове и общински дългосрочни програми за градоустройственото модернизиране на жилищните комплекси; енергоснабдителните предприятия: обновяване на средствата за отчитане на енергията и на мрежата за разпределение и снабдяване с енергия.	2006-2020 г.	

3.2.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор услуги:

3.2.2.1.

Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Закон за енергийна ефективност
Категория	Нормативна уредба
Регионално приложение	Национално
Целева група	Услуги През 2005 година делът на сектор услуги е 11% от общото енергийно потребление на всички крайни енергийни потребители, засегнати от Директивата за енергийните услуги. Сектор услуги заема четвърто място в общото енергийно потребление, след секторите транспорт (36%), бит (28%) и индустрия (22%)

<p>Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление</p>	<p>Със Закона за енергийна ефективност (чл. 9) общинските съвети се задължават да приемат програми за енергийна ефективност; създава се по механизма на публично-частно партньорство „Фонд енергийна ефективност” като механизъм за финансиране на инвестиционни проекти в областта на ЕЕ се предвижда задължително сертифициране на обекти – държавна или общинска собственост, в експлоатация, с разгъната застроена площ над 1000 кв. м. Във връзка със прилагането на Закона да приети следните наредби:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наредба №18 за енергийните характеристики на обектите; - Наредба № 19 за сертифициране на сгради за ЕЕ; - Наредба № 21 за обследване за ЕЕ;
<p>Ефективност</p>	<ul style="list-style-type: none"> - С цел провеждане на държавната политика по ЕЕ на общинско ниво, съобразно специфичната ситуация във всяка община, общинските съвети приемат програми за енергийна ефективност. В общинските програми по ЕЕ се предвиждат мерки за рехабилитация на сградния фонд, административните и стопанските сгради на територията на общината, въвеждане на енергоспестяващи уредби за външно осветление и в обществените сгради и др.; - За финансиране на дейностите по повишаване на ЕЕ е създаден „Фонд енергийна ефективност” по механизма на публично-частно партньорство; - Наредба №18 за енергийните характеристики на обектите: определени са условията и реда за определяне на показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на обектите (сгради и промишлени системи), единна методология за формиране на показатели за разход на енергия и енергийни характеристики на обекти, техническите правила и методи за сравняване на енергийните характеристики на обекти и нормите за годишно потребление на енергия в сгради; - Наредба № 19 за сертифициране на сгради за ЕЕ: регламентирани са правилата и редът за сертифициране на сгради за ЕЕ, видовете сертификати и изискванията за съдържанието им, изискванията за обучение на лицата, извършващи сертифициране и контролът върху дейността по сертифицирането на сградите; - Наредба № 21 за обследване за ЕЕ: определени са условията и реда за извършване на обследване за ЕЕ на енергийни потребители по обекти, както и контрола върху тази дейност. В наредбата се определят целта на обследването за ЕЕ, както и обхвата и видовете обследване. Като дейност, която има за цел да определи потенциалните възможности за намаляване на разходите за енергия и да предложи технико-икономически и екологично обосновани мерки.
<p>Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010</p>	
<p>Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл</p>	<p>Обн., ДВ, бр. 18 от 5.03.2004 г., в сила от 5.03.2004 г., изм. и доп., бр. 74 от 8.09.2006 г.</p>

3.2.2.2.

<p>Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ</p>	<p>Национална целева програма по ЕЕ в сградния фонд, 2006</p>
<p>Категория</p>	<p>Категория: Информация и задължителни информативни мерки Под – категория: Стандарти: <i>Енергийни одити</i></p>

Регионално приложение	Национално приложение – обхванати всички области в страната
Целева група	Сектор услуги, сграден фонд на обществения сектор
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	В Националната целева програма по ЕЕ в сградния фонд, 2006 година са включени обекти, подлежащи на задължително сертифициране по чл.16, ал.1 от ЗЕЕ. - обследвани са 139 обекта с 250 сгради с обща застроена площ 1,82 млн.м ² .
Ефективност	При проведените детайлни обследвания е направен анализ на съществуващото състояние и енергопотреблението, определени са енергийните характеристики на обектите и потенциала за тяхното подобряване.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	При изпълнение на мерките, предписани за обектите се очаква: Обща икономия на енергия 163,5 GWh/год (14,1 ktoe)..
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	- нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение е започнал дата на започване: 06/2006

3.2.2.3.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Целева програма по ЕЕ в сгради, 2007
Категория	Категория: Информация и задължителни информативни мерки Под – категория: Стандарти: <i>Енергийни одити</i>
Регионално приложение	Национално приложение – обхванати всички области в страната
Целева група	Сектор услуги, сграден фонд на обществения сектор
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Обследване на обекти, подлежащи на задължително сертифициране по чл.16, ал.1 от ЗЕЕ и изпълнение на мерки: поставяне на изолация на сгради държавна собственост. За 2007 г. ще бъдат обследвани 15 сгради държавна собственост (с разгъната застроена площ 51897 m²) и; 116 сгради общинска собственост (с разгъната застроена площ 306069 m²).
Ефективност	Провеждане на детайлни обследвания и анализ на съществуващото състояние и енергопотреблението, определяне на енергийните характеристики на обектите и потенциала за тяхното подобряване.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	- процесът на изпълнение не е започнал все още

3.2.2.4.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Областни съвети по енергийна ефективност
Категория	Категория: Информация и задължителни информативни мерки Под – категория: Примерната роля на публичния сектор
Регионално приложение	Национално приложение – обхванати всички области в страната
Целева група	Сектор услуги – държавна и общинска администрация
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Повишаване на енергийната ефективност на областно (общинско) ниво
Ефективност	Областните съвети по ЕЕ: <ul style="list-style-type: none"> - Осъществяват по-добра координация между действията на министерства, държавни ведомства, областни и общински администрации за изпълнение на държавната политика по енергийна ефективност; - Участват в подготовката и приемането на областни и общински стратегии по енергийна ефективност; - Информират гражданите и бизнеса за възможностите и мерките за подобряване на енергийната ефективност и разпространение на добри практики; - Търсят възможности за инвестиции за енергийно ефективни мерки и проекти
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	- нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение е започнал дата на започване: създадени през 2004

3.2.2.5.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Задължителни програми по енергийна ефективност за общините
Категория	Категория: Информация и задължителни информативни мерки Под – категория: Примерната роля на публичния сектор.
Регионално приложение	Национално
Целева група	Сектор услуги
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Повишаване на енергийната ефективност на общинско ниво

Ефективност	С Общинските програми по енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси; да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	- нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение е започнал дата на започване: 05/03/2004

3.2.2.6.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Задължително обследване за енергийна ефективност за сгради над 1000 м ² (общинска или държавна собственост)
Категория	Нормативна уредба
Регионално приложение	Национално приложение
Целева група	Сектор услуги, сграден фонд на общественния сектор
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Обследването има за цел да определи потенциалните възможности за намаляване на разходите за енергия и да предложи технико-икономически и екологично обосновани мерки.
Ефективност	Обследването завършва с изготвяне на доклад и резюме с предложение на мерки за подобряване на енергийните показатели за разход на енергия. Докладът съдържа – подробно описание на сградата, анализ и оценка на съществуващото състояние на техническите системи, вкл. системите за управление на енергоподаването, енергиен баланс и базова линия на енергопотребление за основните енергоносители; сравнение на показателите за специфичен разход на енергия с еталонните, оценка на потенциала за намаляване на разходите за енергия; подробно описание на идентифицираните мерки за намаляване на разходите на енергия и на предвидения срок за откупуване, подробна технико – икономическа оценка на избраните единични мерки и на комбинации от тях, предложение на последователност за въвеждане на мерките в експлоатация.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	- нова мярката за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение е започнал дата на започване: 01/01/2005

3.2.2.7.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Стратегия за финансиране на изолацията на сгради
Категория	Категория – нормативна уредба

	<ul style="list-style-type: none"> • Под-категория – Нормативни актове и стандарти за проектиране и изпълнение на строежи
Регионално приложение	Ефективна мярка за цялата страна
Целева група	Сектор услуги
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	<p>Национална програма за обновяване на жилищните сгради в Р България 2006-2020 год, която предвижда следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подмяна на дограма- намаляване значително инфилтрацията и осигуряване на добра плътност с висококачествени профили и уплътнения на прозорците; • повишаване на топлинната изолация на стени, покриви , тавани и подове; • използване на нови енергоспестяващи строителни материали за изолация ; • подмяна на съществуващите отоплителни уреди с по-ефективни такива;
Ефективност	<ul style="list-style-type: none"> • Средната икономия на енергия в резултат на изпълнение на инженерно-техническите мерки ще бъде около 25-35 kWh/m² РЗП/год • Спестените емисии в зависимост от енергоизточника за отопление и при 1 kWh енергия при консуматора ще са: <ul style="list-style-type: none"> - Централно парно отопление – 272 gCO₂/kWh, - Отопление на ел. енергия – 683 gCO₂/kWh, - Отопление с дърва – 20 gCO₂/kWh, - Отопление с въглища – 445 gCO₂/kWh. • Социален ефект - броят на годишно ангажираните работници ще варира от 2000 до 8000 души.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Очакван ефект към 2016 г. от приблизително 349 GWh или 30 ktcoe годишно .
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	мярката се изпълнява не по-рано от 1995г и е ефективна и до 2016г

3.3. Индустрия

Високата енергийна интензивност на българската икономиката се предопределя на първо място от високата енергийна интензивност на индустрията. През 2005 година, произвеждайки само 28% от БВП, тя е отговорна за 37% от крайното енергийно потребление. Най-големите енергийни консуматори в сектора са черната металургия, химическата промишленост, производството на неметални минерални суровини и хранително-вкусовата промишленост. Почти всички предприятия от първите три бранша попадат в обхвата на Директива 2003/87/ЕС/13 от октомври 2003 г. за търговия с емисии.

3.3.1. Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор индустрия

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
1	Задължително обследване за ЕЕ на индустриални предприятия – производители на стоки и услуги, чиито обекти имат годишно потребление на енергия, равно или по-голямо от 3 000 MWh - чл. 17, ал. 1 от ЗЕЕ, Наредба №21/12.11.2004 г.	Намаляване енергийната интензивност на формиращите БВП сектори – предимно сектор „Индустрия”.	Мярката е въведена в края на 2004 г. с влизане в сила на Наредба №21/12.11.2004 г.). Обследването се извършва веднъж на всеки 3 години.	1 300 GWh тези спестявания ще се получат само ако бъдат въведени ЕСМ.
2	Финансиране обследването на 35 МСП с годишно потребление на енергия, равно или по-голямо от 3 000 MWh , които трябва да извършат задължително обследване по чл. 17, ал. 1 от ЗЕЕ, със средства от държавния бюджет.	Намаляване енергийната интензивност, респективно повишаване конкурентноспособността на МСП чрез въвеждане на предписани в резултат на обследването ЕСМ.	Мярката е стартирала в края на 2006 г. До края на септември 2007 г. предстои да бъдат представени докладите от обследванията с предписание за конкретни ЕСМ.	200 GWh тези спестявания ще се получат само ако бъдат въведени ЕСМ.
3	Кредитната линия за енергийна ефективност и ВЕИ в промишлеността (BEERECCL)	Кредитната линия е създадена с ресурс от Международен фонд „Козлодуй” и от ЕБВР за финансиране на проекти за енергийна ефективност и ВЕИ с бенефициент частни дружества. В рамките на кредитната линия се предоставят заеми на частни дружества за финансиране на специфични мерки по енергийна ефективност, чрез пул от български банки. Безвъзмездната помощ от МФК, която покрива част от главницата и лихвата по кредита се отпуска след изпълнение на проектите и е в размер до 7.5% от кредита за проекти за енергийна ефективност.	Края на 2004 – до 01.01.2009 г. Възможно е продължаване.	Финансираните в рамките на програмата проекти към юни 2007г. се очаква да доведат до спестявания на ел. енергия в размер на 59 225 MWh годишно и 1 610 926 GJ/год.
4	Насърчаване въвеждането на енергоспестяващи и екологосъобразни	Насърчаване на годишните одите на МСП с годишно потребление по-малко от 3000 MWh т.е. одитите не са задължителни.	Мярката е Програма № 4 от програмния бюджет на МИЕ за 2007 и периода 2008 – 2020 г.	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
	технологии и ВЕИ			
5	Дългосрочни споразумения за енергоспестяване	Енергоспестяване в индустрията	Стартира през 2006 г.	Резултатите ще бъдат отчитани след 2010 г.

3.3.2. Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор индустрия

3.3.2.1.

Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Задължително обследване за ЕЕ на ЕП – производители на стоки и услуги, чиито обекти имат годишно потребление на енергия, равно или по-голямо от 3 000 MWh – чл. 17, ал. 1 от ЗЕЕ, Наредба №21/12.11.2004 г.
Категория	Информация и задължителни информативни мерки Подкатегория: Енергийни одити
Регионално приложение	Национално приложение.
Целева група	Сектор „Индустрия“
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Въвеждане на предписани в резултат на обследванията ЕСМ.
Ефективност	- ЕСМ по технологични агрегати и съоръжения; - Подмяна на технологично оборудване; - Смяна на горивна база; - ЕСМ по електродвигатели, трансформатори и осветителни инсталации; - Когенерация; - ВЕИ; - Други.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Очаквани годишни спестявания 1 300 GWh (111,8 ktOE) ако бъдат въведени ЕСМ.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Мярката е въведена в края на 2004 г. с влизане в сила на Наредба №21/12.11.2004 г.).

3.3.2.2.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Намаляване енергийната интензивност, респективно повишаване конкурентноспособността на МСП чрез въвеждане на предписани в резултат на обследването ЕСМ.
Категория	Информация и задължителни информативни мерки Подкатегория: Енергийни одити
Регионално приложение	Национално приложение.
Целева група	Сектор „Индустрия”
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Въвеждане на предписани в резултат на обследванията ЕСМ.
Ефективност	ЕСМ по технологични агрегати и съоръжения; - Подмяна на технологично оборудване; - Смяна на горивна база; - ЕСМ по електродвигатели, трансформатори и осветителни инсталации; - Когенерация;
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Очаквани годишни спестявания от 200 GWh (17,2 ktOE) ако бъдат въведени ЕСМ.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Мярката е стартирала в края на 2006 г. До края на септември 2007 г. предстои да бъдат представени докладите от обследванията с предписание за конкретни ЕСМ.

3.3.2.3.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Кредитна линия за ЕЕ в промишлеността (BEERECL)
Категория	Финансови инструменти Подкатегория: Заеми
Регионално приложение	Национално приложение
Целева група	Сектор „Индустрия”
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Изпълнение на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници

Ефективност	<ul style="list-style-type: none"> - Комбинирано производство на топло и електро енергия - Оползотворяване на отпадъчна топлина - Автоматизация и управление на процеси и съоръжения - Реконструкция на енергийна инфраструктура - Смяна на гориво (от въглища/нефт на газ) - Оптимизация на процеси - Биомаса - Инсталации с биогаз - Вятърни централи - ВЕЦ - Геотермални инсталации - Слънчеви инсталации
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Финансираните в рамките на програмата проекти към м юни 2007 г. се очаква да доведат до спестявания на ел. енергия в размер на 59 225 MWh годишно и 1 610 926 GJ/год.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Начало: края на 2004 г. - до 01.01.2009

3.3.2.4.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Фонд енергийна ефективност
Категория	категория: Финансови инструменти под-категория: фондове за ЕЕ, заеми, данъчни облекчения; публично-частно партньорство
Регионално приложение	Национално приложение
Целева група	Сектор „Индустрия”
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Със ЗЕЕ е създаден Фонд “Енергийна ефективност”; Фондът за Енергийна ефективност в България (ФЕЕ) финансира инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност, вкл. в сектор Индустрия при облекчени условия.
Ефективност	Създаден чрез публично-частно партньорство револвиращ фонд за финансиране на мерки в областта на енергийната ефективност.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	ФЕЕ започва да функционира реално от 21 юни 2005г.

3.4. Транспорт

Делът на транспорта от крайното енергийно потребление в обхвата на директивата през 2005 година е 33 % с тенденция към нарастване. Голяма и увеличаваща се част от транспорта консумира горива без да участва пряко в

създаването на БВП. Това са личните МПС, чийто брой и среден годишен пробег през последните няколко години бързо нарастват.

3.4.1 Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор транспорт

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
1	Програма за повишаване на енергийната ефективност в сектор „Транспорт“ чрез прилагане на мерки за енергоспестяване 2006-2008	Програмата предвижда обследване на 14 държавни и общински транспортните фирми, които подлежат на задължително обследване за енергийна ефективност, съгласно изискванията на чл.17(1) от ЗЕЕ и наредбата към него, като големи консуматори на енергия. Декларираното потребление на тези фирми през 2005 г. е 726 743 MWh/год. В резултат на обследванията ще бъдат набелязани конкретни мерки за повишаване на енергийната ефективност в транспортните фирми. В програмата са включени и предварителни данни за приоритетни проекти, предложени от Министерството на транспорта и от някои общини. В резултат на обследванията тези проекти ще бъдат актуализирани и данните за тях уточнени.	След 2006 г.	
2	Задължително ограничение на скоростта на движение.	В съответствие със Закона за движение по пътищата (05.03.1999) водачите за задължени да ограничават скоростта на движение на МПС до 50 км/ч в населени места, до 90 км/ч извън населени места и до 130 км/ч на автомагистрала.	От 05.03.1999	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
3	Данъци за течни горива от нефт за транспорта.	<p>В новият Закон за акцизите и данъчните складове приет от 40-то Народно събрание на 02.11.2005год са отчетени изискванията европейските директиви 92/79, 92/80, 92/12 and 2003/96. Акцизните ставки за моторни горива след последните промени в сила от 01.01.2007 г. са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за оловосъдържащ бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 51 и 2710 11 59 - 830 лв. за 1000 литра; 2. за безоловен бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 и 2710 11 49 - 635 лв. за 1000 литра; 3. за газьол с кодове по КН от 2710 19 41 до 2710 19 49 - 535 лв. за 1000 литра; 4. за керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 - 485 лв. за 1000 литра; 5. за втечен нефтен газ (LPG) с кодове по КН от 2711 12 11 до 2711 19 00, включително за енергийните продукти с код по КН 2901, 2711 29, от 2902 11 до 2902 44 - 340 лв. за 1000 килограма; 6. за природен газ с кодове по КН 2711 11 00 и 2711 21 00 - 0 лв. за 1 гигаджаул; 7. за биодизел с код по КН 3824 90 99 и биоетанол с код по КН 2207 20 00 - 0 лв. за 1000 литра. <p>Данък добавена стойност е 20 % за всички горива. Акциза за моторните горива е една от най-ефективните мерки за ограничаване потреблението на течни горива произведени от нефт в транспорта. Данъците представляват около 50 % от крайната цена на бензина и дизеловото гориво.</p>	От 01.01.2006 г.	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания очаквани през 2016 г.
4	Задължителни периодични технически прегледи на превозни средства.	От 01.09.1999 с Наредба № 32 на Министерството на транспорта (с редица изменения до 2007 г.) се определя редът за периодичните задължителни технически прегледи и контрол на емисиите на превозните средства. В България поради високата средна възраст на автомобилния парк подобрената поддръжка и ремонт имат директен ефект за намаляване потреблението на горива. Прегледите се извършват в специални пунктове за технически прегледи като за превозните средства на обществения транспорт те се извършват на всеки 6 месеца а за другите превозни средства всяка година. Прегледът включва проверка на техническото състояние на основните системи на автомобилите и на допустимите емисии на СО и дим в изгорелите газове. Ако превозното средство не отговаря на изискванията не получава разрешение да се движи по пътищата.	От 01.09.1999 г.	

3.4.2 Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор транспорт:

3.4.2.1.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Програма за повишаване на енергийната ефективност в сектор „Транспорт“ чрез прилагане на мерки за енергоспестяване 2006-2008
Категория	Категория: 2. Информация и задължителни информативни мерки Подкатегория: 2.4. Енергийни обследвания.
Регионално приложение	Национално приложение.
Целева група	Сектор Транспорт. Секторът има дял от 33 % от крайното енергийно потребление през 2005 г. на всички енергийни потребители в обхвата на Директивата за енергийните услуги.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	Програмата предвижда обследване на 14 държавни и общински транспортните фирми, които подлежат на задължително обследване за енергийна ефективност, съгласно изискванията на чл.17(1) от ЗЕЕ и наредбата към него, като големи консуматори на енергия. Декларираното потребление на тези фирми през 2005 г. е 726 743 MWh/год.
Ефективност	Обследването завършва с изготвяне на доклад и резюме с предложение на мерки за подобряване на енергийните показатели за разход на енергия.

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	Очаквани енергоспестявания по предварителна оценка ще бъдат не по-малко от 72 GWh (6,2 ktOe). при реализиране на предложените в обследванията мерки.
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярката за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение на която е започнал през 2006 г.

3.4.2.2.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Задължително ограничение на скоростта на движение.
Категория	Категория: 1. Нормативна уредба Подкатегория: 1.2. Минимални изисквания към оборудването.
Регионално приложение	Национално приложение.
Целева група	Сектор Транспорт.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	В съответствие със Закона за движение по пътищата (05.03.1999) водачите за задължени да ограничават скоростта на движение на МПС до 50 км/ч в населени места, до 90 км/ч извън населени места и до 130 км/ч на автомагистрали.
Ефективност	По предварителна оценка намаляването с не по-малко от 5 км/ч на скоростта на движение на автомобилите извън населени места води до намаление на потреблението на горива от автомобилния транспорт с не по-малко от 1,5 %.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Ранни действия. Процесът на изпълнение е започнал от 05.03.1999 г.

3.4.2.3.

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Данъци за течни горива за транспорта произведени от нефт.
Категория	Категория: 3 Финансови инструменти. Подкатегория: 3.2. Данъчни намаляващи енергийното потребление.
Регионално приложение	Национално приложение.
Целева група	Сектор Транспорт.

<p>Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление</p>	<p>Акцизните ставки за моторни горива след последните промени в сила от 01.01.2007 г. са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за оловосъдържащ бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 51 и 2710 11 59 - 830 лв. за 1000 литра; 2. за безоловен бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 и 2710 11 49 - 635 лв. за 1000 литра; 3. за газьол с кодове по КН от 2710 19 41 до 2710 19 49 - 535 лв. за 1000 литра; 4. за керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 - 485 лв. за 1000 литра; 5. за втечен нефтен газ (LPG) с кодове по КН от 2711 12 11 до 2711 19 00, включително за енергийните продукти с код по КН 2901, 2711 29, от 2902 11 до 2902 44 - 340 лв. за 1000 килограма; 6. за природен газ с кодове по КН 2711 11 00 и 2711 21 00 - 0 лв. за 1 гигаджаул; 7. за биодизел с код по КН 3824 90 99 и биоетанол с код по КН 2207 20 00 - 0 лв. за 1000 литра. <p>Данък добавена стойност е 20 % за всички горива.</p>
<p>Ефективност</p>	<p>В новият Закон за акцизите и данъчните складове от 02.11.2005 са отчетени изискванията европейските директиви 92/79, 92/80, 92/12 and 2003/96. Акциза за моторните горива е една от най-ефективните мерки за ограничаване потреблението на течни горива произведени от нефт в транспорта. Данъците представляват около 50 % от крайната цена на бензина и дизеловото гориво.</p>
<p>Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010</p>	
<p>Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл</p>	<p>Нова мярка. Процесът на изпълнение е започнал от 01.01.2006 г.</p>

3.4.2.4.

<p>Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ</p>	<p>Задължителни периодични технически прегледи на превозни средства.</p>
<p>Категория</p>	<p>Категория: 1. Нормативна уредба Подкатегория: 1.2. Минимални изисквания към оборудването.</p>
<p>Регионално приложение</p>	<p>Национално приложение.</p>
<p>Целева група</p>	<p>Сектор Транспорт.</p>
<p>Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление</p>	<p>От 01.09.1999 с Наредба № 32 на Министерството на транспорта (с редица изменения до 2007 г.) се определя редът за периодичните задължителни технически прегледи и контрол на емисиите на превозните средства. Прегледите се извършват в специални пунктове за технически прегледи като за превозните средства на обществения транспорт те се извършват на всеки 6 месеца а за другите превозни средства всяка година.</p>

Ефективност	В България поради високата средна възраст на автомобилния парк подобренията поддръжка и ремонт имат директен ефект за намаляване потреблението на горива. Прегледът включва проверка на техническото състояние на основните системи на автомобилите и на допустимите емисии на СО и дим в изгорелите газове. Ако превозното средство не отговаря на изискванията не получава разрешение да се движи по пътищата. По предварителна оценка задължителните технически прегледи имат като ефект не по-малко от 2 % икономия на течни горива за транспорта.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Ранни действия. Процесът на изпълнение е започнал от 01.09.1999 г.

3.5 Селско стопанство

Селското стопанство създава 9% от БВП, а потребява 4% от крайното енергийно потребление.

В сравнение с европейското селско стопанство, българското е до три пъти по-малко енергоемко.

В точка 3.5.1. са описани мерките за подобряване на ЕЕ в сектора, които са предложени в Националната дългосрочна програма по ЕЕ, 2005-2015 /НДПЕЕ/ и Националния план за развитие на селските райони /НСПРСР/.

3.5.1 Таблица за общ преглед на всички мерки за подобряване на ЕЕ в сектор селско стопанство

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания, очаквани през 2016 г.
1	Подобряване на топлинната изолация на сградите	Подобряване на ефективността на отоплението в селскостопанските сгради	2008 – 2015	
2	Въвеждане на нови котли на биомаса и такива с подобрени технически характеристики в селскостопанските сгради	Подобряване на ефективността на отоплението в селскостопанските сгради	2008 – 2015	
3	Използване на енергоспестяващо осветление	Спестяване на енергия при използване на селскостопанските технологии	2008 – 2015	
4	Използване на акумулиращи бойлери	Спестяване на енергия при използване на селскостопанските технологии	2008 – 2015	

№	Заглавие на мярката за подобряване на ЕЕ	Планирана цел за дейността по подобряване на ЕЕ при крайното потребление	Продължителност	Годишни енергийни спестявания, очаквани през 2016 г.
5	Честотно регулиране скоростта на електромоторите и автоматизиране на системите	Спестяване на енергия при използване на селскостопанските технологии	2008 – 2015	
6	По-добра термична изолация на помещенията за животни	Енергоспестяване в животновъдството чрез намаляване на енергията за отопление	2008 – 2015	
7	Използване на топлообменници за получаване на топлина от използвания въздух, рецикулация на използвания въздух	Енергоспестяване в животновъдството чрез намаляване на енергията за отопление	2008 – 2015	
8	Подмяна на напоителните тръби, намаляване загубите при триене	Енергоспестяване при напояването на посевите	2008 – 2015	
9	Използване на високоефективни помпи за напояване	Енергоспестяване при напояването на посевите	2008 – 2015	
10	Използване на интегрирани енергийни инсталации в парници	Спестяване на енергия при производството на селскостопански продукти в парници	2008 – 2015	
11	Въвеждане на системи за автоматично климатично регулиране в парници	Спестяване на енергия при производството на селскостопански продукти в парници	2008 – 2015	
12	Модернизиране на земеделските стопанства <i>Национален план за развитие на селските райони /НСПРСР/</i>	Опазване на околната среда, в т.ч. намаляване на вредните емисии и отпадъци. Увеличаване използването на възобновяеми природни ресурси и подобряване на ефективността на използваните при производството ресурси	2008 – 2013	
13	Разнообразяване към неземеделски дейности НСПРСР	Производство на енергия от възобновяеми източници: - Производство на био-горива от биомаса; - Производство на биогаз, когенератори на биогаз.	2008 – 2013	

3.5.2 Описание на отделните мерки по подобряване на ЕЕ в сектор селско стопанство

3.5.2.1

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Спестяване на енергия при производството на селскостопански продукти в парници
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПЕЕ)
Регионално приложение	за цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	- Използване на интегрирани енергийни инсталации в парници - Въвеждане на системи за автоматично климатично регулиране в парници
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2015г.

3.5.2.2

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Подобряване на ефективността на отоплението в селскостопанските сгради
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПЕЕ)
Регионално приложение	за цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	- Подобряване на топлинната изолация на сградите - Въвеждане на нови котли на биомаса и такива с подобрени технически характеристики в селскостопанските сгради

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2015г.

3.5.2.3

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Енергоспестяване при напояването на посевите
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПЕЕ)
Регионално приложение	за цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	- Използване на високоефективни помпи за напояване; - Подмяна на напоителните тръби, намаляване загубите при триене.
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2015г.

3.5.2.4

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Спестяване на енергия при използване на селскостопанските технологии
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПЕЕ)
Регионално приложение	за цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към

	промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	<ul style="list-style-type: none"> - Използване на енергоспестяващо осветление; - Използване на акумулиращи бойлери; - Честотно регулиране скоростта на електромоторите и автоматизиране на системите
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2015г.

3.5.2.5

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Енергоспестяване в животновъдството чрез намаляване на енергията за отопление
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПЕЕ)
Регионално приложение	за цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	<ul style="list-style-type: none"> - По-добра термична изолация на помещенията за животни; - Използване на топлообменници за получаване на топлина от използвания въздух, рециркулация на използвания въздух
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2015г.

3.5.2.6

Заглавие на мярката за	Модернизиране на земеделските стопанства
-------------------------------	--

подобрене на ЕЕ	
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПРСР)
Регионално приложение	За цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	Опазване на околната среда, в т.ч. намаляване на вредните емисии и отпадъци. Увеличаване използването на възобновяеми природни ресурси и подобряване на ефективността на използваните при производството ресурси
Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2013г.

3.5.2.7

Заглавие на мярката за подобрене на ЕЕ	Разнообразяване към неземеделски дейности
Категория	Информация и задължителни информативни мерки (НДПРСР)
Регионално приложение	За цялата страна
Целева група	Сектор „Селско стопанство” Делът на сектора в КЕП в обхвата на Директивата за енергийните услуги е 4% за 2005 година. Този дял е най-малък, в сравнение с останалите сектори. Сектор „Селско стопанство” е относително нечувствителен към промените в пазарната конюнктура.
Набелязани ЕЕ дейности на мярката за подобрене на ЕЕ при крайното потребление	-
Ефективност	Производство на енергия от възобновяеми източници: - Производство на био-горива от биомаса; - Производство на биогаз, когенератори на биогаз.

Ако е налично: очаквани или действителни годишни енергийни спестявания пр. 2016 и 2010	-
Статус на изпълнение и точен жизнен цикъл	Нова мярка за подобрене на ЕЕ, процесът на изпълнение не е започнал все още Година за започване – 2008г. Край на мерките за подобрене на ЕЕ – 2013г.

3.6. Оценка на очакваното общо спестяване по директивата в сектора в периода 2008-2010 и периода 2008-2016 година

3.6.1 Секторна оценка «отдолу-нагоре»

Оценка на енергийните спестявания в сектора по метода „отдолу-нагоре” ще се извърши въз основа на предоставените от Европейската комисия стандартизирани методики.

3.6.2 Мониторинг «отдолу-нагоре» и методология

Мониторинг „отдолу-нагоре” в рамките на Първия три годишен период не се предвижда.

3.6.3 Секторна оценка «отгоре-надолу»

Оценка на енергийните спестявания в сектора по метода „отгоре-надолу” ще се извърши въз основа на официално публикувани статистически данни от националния енергиен баланс за 2010.

3.6.4 Мониторинг «отгоре-надолу» и методология

Мониторинг „отгоре-надолу” в рамките на Първия три годишен период ще се извършва ежегодно въз основа на данни от националните енергийни баланси.

4. Хоризонтални и кръстосани секторни мерки

- Закон за енергийната ефективност – Обн., ДВ, бр. 18 от 5.03.2004 г., в сила от 5.03.2004 г., изм. и доп., бр. 74 от 8.09.2006 г.
- Закон за енергетиката – обн.ДВ бр.107 от 09.12.2003 г. и последно изменение ДВ бр.74 от 08.09.2006 г.
- Национална дългосрочна програма по ЕЕ, 2005-2015 – Решение на МС, 07.2005. Десет годишна стратегия по ЕЕ.
- Национална краткосрочна програма по ЕЕ, 2005-2007. Три годишен план за действие - Решение на МС, 12.2005 г.
- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на баласта за луминесцентни лампи по отношение на изискванията за енергийна ефективност, издадена въз основа на Закона за техническите изисквания към продуктите.
- Наредба №7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради, издадена въз основа на ЗУТ.

4.1. Оценка на хоризонталните мерки

Към настоящия момент в страната съществуват значителен брой нормативни документи, въвеждащи норми по енергийна ефективност. Техният ефект трудно може да бъде оценен поради липса на достъпна методика и статистическа информация. Освен това в голямата си част това са мерки, които са приложени във всички страни на Европейския съюз и оценката им ще се извърши след разработването и предоставянето на съответните стандартизирани методики.

4.2. Оценка «отгоре-надолу» на енергоспестяването през всички сектори в обхвата на директивата

Независимо, че българската икономика има висока енергийна интензивност реалистично е да се очаква, че през следващите години тя ще се подобрява. Това твърдение се основава на факта, че в общото потребление на енергийни ресурси се включват и сектори, които не генерират добавена стойност (бита и личните МПС), които заедно с нарастване на доходите на населението увеличават дяловете си в крайното енергийно потребление и в значителна степен намаляват ефекта от мерки по енергийна ефективност, които се изпълняват в основните икономически сектори.

Прогнозата за нарастването на крайното енергийно потребление се основава на зависимостта му от БВП. Тази зависимост в краткосрочен и средно-срочен план може да се приеме за постоянна, т.е., че скоростите на нарастване на крайното енергийно потребление и БВП са равни.

Средната стойност на нарастване на индекса на БВП за периода 2005-2015 година, представен от Агенцията за икономически анализи и прогнози, е 5.5% годишно. Действително наблюдаваното нарастване на крайното енергийно потребление трябва да бъде по-малко, вследствие на реализираните мерки по енергийна ефективност.

5. Специфични мерки, които се изискват от директивата

5.1. Член 5 по мерките в обществения сектор

Заглавие	Член 5 от Директивата за енергийни услуги за предприемането на мерки в публичния сектор.
Съответни мерки по подобряване на ЕЕ	Въведени задължителни сертификати за обекти – държавна или общинска собственост, в експлоатация, с разгъната застроена площ над 1000 кв. м., с предхождащо енергийно обследване, което предписва мерки по енергийни спестявания. Мярката е описана в т. 3.2.2
Заглавие на законодателството или наредбата	Закон за енергийна ефективност Наредба № 19 от 12 ноември 2004 г. за сертифициране на сгради за енергийна ефективност и Наредба № 21/ 12.11.2004г за обследване за ЕЕ
Линк с публикацията	Закон за енергийна ефективност: Обн. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 8 Септември 2006г. Наредба № 19 от 12 ноември 2004 г. за сертифициране на сгради за

	енергийна ефективност и Наредба № 19 от 12 ноември 2004 г. за сертифициране на сгради за енергийна ефективност и Наредба № 21/12.11.2004г за обследване за ЕЕ : Издадени от министъра на енергетиката и енергийните ресурси и министъра на регионалното развитие и благоустройството. Обн. ДВ. бр.108 от 10 Декември 2004г.
Дата на влизане в сила	Закон за енергийната ефективност: в сила от 05.03.2004 г. Наредба № 19 и Наредба №21: в сила от 01.01.2005 г

5.2. Член 7 за наличност на информация

Заглавие	Член 7 от Директивата за енергийни услуги: за прозрачност и широко разпространение до съответните участници на пазара на информацията относно механизмите за осъществяване на енергийна ефективност и приетите финансови и законодателни рамки с цел достигане на националните индикативни нива на енергийни спестявания.
Съответни мерки по подобряване на ЕЕ	Популяризиране на мерките по енергийна ефективност
Заглавие на законодателството или наредбата	Закон за енергийна ефективност
Линк с публикацията	Закон за енергийна ефективност: Обн. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 8 Септември 2006г.
Дата на влизане в сила	в сила от 05.03.2004 г.

Заглавие	Член 7 от Директивата за енергийни услуги за разполагаемост на информацията
Съответни мерки по подобряване на ЕЕ	Разширяване на функциите и промяна на структурата на АЕЕ чрез изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност и изменение и допълнение на Закона за енергетиката Мярката е описана в т.б.
Заглавие на законодателството или наредбата	Закон за енергийна ефективност Закон за енергетиката
Линк с публикацията	Закон за енергийна ефективност: Обн. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004 г., изм. ДВ. бр.74 от 8 Септември 2006 г.
Дата на влизане в сила	в сила от 05.03.2004 г. Бъдещи промени

6. Законодателни промени, свързани с транспонирането на Директивата

За изпълнение на Директивата е необходимо да бъдат извършени редица промени в действащите нормативни документи.

Заглавие	Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр. бр.18 от 5 Март 2004 г.
-----------------	---

Необходими промени	<p>- Създаване на отделна глава в ЗЕЕ във връзка с изпълнението на разпоредбите на Директивата, свързана с нормативното регламентиране статута и контролните правомощия на Агенция по енергийна ефективност в качеството и на орган по директивата, с цел упражняването на контрол и мониторинг по отношение на спазване на директивата;</p> <p>- Изменение и допълнение на някои разпоредби в ЗЕЕ с цел тяхното прецизиране по отношение на новите изисквания на Директивата.</p>
Описание	<p>Изменението и допълнението на Закона се налагат във връзка с регламентирането на правата и задълженията на АЕЕ за изпълнение на Директивата:</p> <ul style="list-style-type: none"> → мониторинг на изпълнението на националната цел от 9% спестени енергии и горива; → разработване и въвеждане на мерки и механизми за осъществяване на целите на Директивата; → оценка на изготвените проекти и въведени мерки във връзка с постигане на целите на Директивата; → участие в надзора по изпълнение на задълженията за икономия на енергия на лицата от обхвата на Директивата; → координация между отделните ведомства по прилагане на мерките за енергийна ефективност; → изготвяне на 3 – годишни плана за действие по ЕЕ и мониторинг за тяхното изпълнение; → други.

Заглавие	Закон за енергетиката (ЗЕ), обн. ДВ бр. бр.107 от 9 Септември 2003 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.74 от 8 Септември 2006 г.
Необходими промени	<p>- Изменение и допълнение на глава „Регулиране на дейностите в енергетиката”;</p> <p>- Изменение и допълнение на някои разпоредби в ЗЕ.</p>
Описание	<p>Изменението и допълнението на Закона се налагат във връзка с необходимостта от промяна на някои разпоредби и за въвеждане на допълнителни задължения по отношение на определени енергийни предприятия, като - енергоразпределителните дружества /ЕРП/, операторите на разпределителната мрежа и/или фирми за търговия на енергия на дребно, на които са вменени задължения съгласно чл.2а от Директивата).</p> <ul style="list-style-type: none"> → въвеждане на задължения за изпълнение на мерки от страна на лицата от обхвата на Директивата с цел изпълнението на националната цел от 9 % спестени енергии и горива; → участие на ДКЕВР при реализирането на мерките и механизми за осъществяване на целите на Директивата; → регламентиране на задълженията на съответните ведомства за изпълнение на мерки във връзка с постигане на целите на Директивата; → други.

7. Анекси

7.1. Приложение 1 – Мерки по видове горива и енергии за постигане на националната цел

7.2. Приложение 2 – Видове мерки за постигане на националната цел

7.3. Приложение 3 – Обобщение на мерките и времеви график

Приложение 1: Мерки по видове горива и енергии за постигане на националната цел

Гориво / енергия	Сектор	Мерки	Отговорно ведомство	Година			
				2007	2008	2009	2010
Електро-енергия	Домакинства и услуги	Разпространяване на информация за ЕЕ осветление, отопление, БГВ и готвене; заместване с ВЕИ: биомаса, термopомпи и др.	АЕЕ	+	+	+	+
		Финансово подпомагане за подобряване енергийните характеристики на жилищните сгради и обследването на сгради държавна и общинска собственост.	МФ	+	+	+	+
		Контрол върху въвеждането на индивидуално измерване и информиращи сметки	ДКЕВР	+	+	+	+
		Стимулиране замяната на неефективни ел. инсталации за отопление и БГВ с по-ефективни или с ВЕИ.	МИЕ, АЕЕ МФ			+	+
	Индустрия	Разпространяване на информация за ЕЕ ел. задвижвания, вентилация, климатизация, системи за производство на съгъстен въздух.	АЕЕ		+	+	+
		Подпомагане енергийни обследвания на МСП	МИЕ ЦЕЕИ, АНМСП	+	+	+	+
		Поощряване производителите/търговците на преработена биомаса.	МИЕ, АЕЕ МФ, ИАНМСП		+	+	+
	Поощряване използването на ВЕИ, утилизация на отпадъчна топлина.	МИЕ, МФ, ДКЕВР		+	+	+	
Течни горива	Транспорт	Подобряване на пътната инфраструктура. Оптимизиране на трафика.	МТ	+	+	+	+
		Замяна на част от течните нефтопродукти с течни биогорива.	МТ МИЕ		+	+	+
		Ефективен контрол на състоянието на двигателите.	МТ	+	+	+	+
		Осигуряване специалните права за движение за обществен транспорт.	МТ	+	+	+	+
		Разширяване на метро-транспорта.	МТ		+	+	+
	Специални права за движение на велосипеди и мотопеди.	МТ		+	+	+	
Услуги	Замяна на отоплителни системи на течни горива с биомаса, слънчева и геотермална енергия.	МИЕ, АЕЕ		+	+	+	
Твърди горива	Домакинства	Замяна на неефективни съоръжения за изгаряне на биомаса с такива с по-висока ЕЕ.	МИЕ МТСП		+	+	+
		Заместване на твърди горива с преработена биомаса.	МИЕ МТСП			+	+
	Индустрия	Обследване на инсталации, работещи с въглища.	МИЕ ЦЕЕП		+	+	+
	Услуги	Заместване на твърди горива с преработена биомаса.	МИЕ			+	+
Кръстосани и хоризонтални мерки		Подпомагане въвеждането на стандарти и норми, в областта на ЕЕ при производство на услуги и стоки, енергийно етикетирание (включително на сгради)	МИЕ АЕЕ МРРБ		+	+	+
		Подпомагане организации извършващи тренинг (умения) и обучение (знания), което води до прилагане на ЕЕ технологии и техники.	МИЕ АЕЕ МРРБ		+	+	+
		Кампании, рекламиращи ЕЕ мерки.	АЕЕ МРРБ	+	+	+	+

Приложение 2: Видове мерки за постигане на националната цел

Видове мерки	Отговорно ведомство / Нормативен акт	Наименование	Година			
			2007	2008	2009	2010
Нормативни	МИЕ, АЕЕ, ДКВЕР / ЗЕЕ, ЗЕ	Регламентиране статута и контролните правомощия на АЕЕ в качеството и на орган по директивата, с цел упражняването на контрол и мониторинг по отношение на изпълнение на директивата	+	+		
		Осигуряване на възможност търговците на енергия да предлагат разширени ЕУ (не само доставка на енергия, но и на оборудване и поддръжка) при гарантирано качество на услугата.	+	+		
		Осигуряване търговците на енергия да се въздържат от дейности, които възпрепятстват търсенето и предлагането на ЕЕ мерки или затрудняват развитието на пазари на ЕУ.	+	+		
		Създаване на условия за конкуренция между търговците на горива/енергии и фирмите за ЕУ.		+	+	+
		Механизъм за разпределение на индикативната цел между търговците на енергия, включващ санкции при неизпълнението ѝ.	+	+		
		Създаване на организация за мониторинг на изпълнението на задълженията и извършваните ЕУ.	+	+		
		Осигуряване на независимо измерване на резултатите от комплексни ЕУ.		+	+	
	Въвеждане на механизма „бели сертификати”.				+	
	МРРБ, МИЕ / ЗОП	При оценка на офертите да се вземат под внимание и енергийните характеристики, свързани с ЕЕ .		+	+	
	МРРБ	Създаване на българска федерация на собствениците, която да управлява местните сградни асоциации – стопани на недвижимата собственост	+	+	+	
Финансови	МФ	Осигуряване на достъп до източници на облекчено финансиране на доставчици на ЕУ.		+	+	
	МИЕ	Подпомагане усвояването на европейските фондове от промишлени предприятия.	+	+	+	+
	МИЕ	Подпомагането на енергийните обследвания в промишлени предприятия.	+	+	+	+
	МИЕ	Подпомагане изпълнението на Стратегията за финансиране на изолацията на сгради държавна и общинска собственост .	+	+	+	+

Видове мерки	Отговорно ведомство / Нормативен акт	Наименование	Година			
			2007	2008	2009	2010
Данъчни	МИЕ	Запазване на съществуващите данъчни облекчения за собствениците на сертифицирани сгради.	+	+	+	+
	ДКЕВР, МИЕ	Въвеждане на тарифи, покриващи разходите с цел подпомагане на ЕУ.			+	+
Организационни	МИЕ	Оценка на ефективността на структурите, изпълняващи политиката по ЕЕ и оптимизиране на работата им.	+	+		
	МИЕ, АЕЕ, ДКВЕР	Проучване и разработване на механизма "бели сертификати"			+	+
	АЕЕ	Разработване на програми, подпомагащи ЕУ (включително енергийни обследвания).	+	+	+	+
	ДКЕВР	Анализ на действащите тарифи и вмъкване на елемент на ЕЕ при бъдещето им определяне с цел отменяне на насърчения в преносните и разпределителните тарифи, които ненужно увеличават количеството на пренасяната или разпределена енергия.		+		
	АЕЕ ЦЕЕИ	Осигуряване на информации, консултации и обследвания (за определен вид потребители) – за сметка на републиканския бюджет.	+	+	+	+
	МИЕ, АЕЕ	Развиване на публично-частното партньорство – подготовка и сключване на дългосрочно споразумение.	+	+	+	+
	МИЕ	Да се определи (акредитира) независима организация, контролираща издаването на ТБС.		+	+	
	ДКЕВР	Да се организира пазар на ТБС.			+	+
	МИЕ, АЕЕ, АМСП	Привличане на БЪЛГАРСКИ производители и потребители към европейската програма за промоция на ефективните електро задвижващи системи /ЕЗС/ "Бъдещи Ефективни ЕЗС"	+	+	+	+
	МИЕ, АЕЕ	Преформулиране на бъдещите приоритети на ФЕЕ с цел разширяване на възможностите за субсидиране на програми и мерки по ЕЕ, както и за насърчаване развитието на пазар за мерки за ЕЕ. Трябва да бъдат насърчени енергийните обследвания, финансови инструменти за енергоспестяване, а също и подобряване осчетоводяването и информацията по отношение на отчитане на енергията. Фондът да се насочи към сектори с високи проектни разходи или свързани с по-висока степен на риск.	+	+		

Приложение 3: Обобщение на мерките и времеви график

Видове мерки		2007				2008				2009				2010			
Планове за действие	Разработване, съгласуване и приемане от МС на 1-ви ЕП	X	X														
	Представяне в ЕК на 1-ви ЕП и актуализация		X	X	X												
	Отчитане на резултатите от 1-ви ЕП																X
Организационни	Оценка на структурите и предложение за оптимизирането им			X													
	Разширяване функциите на АЕЕ				X	X											
	Разширяване функциите на ДКЕВР						X										
	Анализ на действащите тарифи						X										
	Преформулиране на приоритети на ФЕЕ				X	X											
	Разработване на програми за ЕЕ(МСП, транспорт, сграден фонд, бит и услуги)			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Усвояването на европейските фондове (подготовка и реализация)			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Организиране на курсове за енергийни мениджъри.					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Оценка функционирането на пазара за ЕУ.							X	X								
	Инвестиции в мерки по ЕЕ и ВЕИ които ще намалят нуждите от социални помощи за енергия.							X				X					X
	Привличане на български производители и потребители към европейската програма за промоция на ефективните електро задвижващи системи “Бъдещи Ефективни ЕЗС”	X	X	X	X												
Нормативни – ЗИД на ЗЕЕ, ЗОП и ЗДП	Възможност търговците на енергия да предлагат разширени ЕУ и да се въздържат от възпрепятстване на ЕЕ мерки.				X	X											
	Конкуренция между търговците на енергия и фирмите за ЕУ.					X	X										
	Независимо измерване на резултатите от комплексни ЕУ.					X	X										
	Мониторинг за изпълнението на индикативната цел и механизъм за разпределението ѝ между търговците на енергия, включващ санкции.					X	X										
	Проучване и въвеждане на механизма „бели сертификати”.										X	X	X	X	X	X	X
	При оценка на офертите по ЗОП да се вземат под внимание и енергийните характеристики (ЕЕ)						X	X									
	Специални права на движение на обществения транспорт.					X											
	Създаване на българска федерация на собствениците, която да управлява местните сградни асоциации – стопани на недвижимата собственост	X	X	X	X												
Замяна на течните нефтопродукти с течни биогорива.							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Видове мерки		2007				2008				2009				2010			
Финансови	Осигуряване на достъп до източници на облекчено финансиране на доставчици на ЕУ.						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подпомагане усвояването на европейските фондове от промишлени предприятия.					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подпомагането на енергийните одити в промишлени предприятия.					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подпомагане изпълнението на Стратегията за финансиране на изолацията на сгради държавна и общинска собственост.					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Подпомагане учредяването на ТК по стандартизация „ЕЕ и ВЕИ”				X												
	Данъците за МПС, основани на екологичните им характеристики.								X								

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за енергийната ефективност(ЗЕЕ)
2. Наредба №18 за енергийните характеристики на обектите
3. Наредба № 19 за сертифициране на сгради за енергийна ефективност
4. Наредба № 21 за обследване за енергийна ефективност
5. Национална програма за обновяване на панелни жилищни сгради, 2005-2020 – Решение на МС, 01.2005.
6. Национална дългосрочна програма по ЕЕ, 2005-2015 – Решение на МС, 07.2005.
7. Национална стратегия за финансиране на изолацията на сгради, 2005-2020; Решение на МС, 06.2005.
8. Национална краткосрочна програма по ЕЕ, 2005-2007.
9. Национална целева програма за ЕЕ в сградния фонд, 2006.
10. Програма за повишаване на ЕЕ в сектор транспорт чрез прилагане на мерки за енергоспестяване, 2006 – 2008 год.
11. Целева програма за повишаване конкурентно-способността на МСП посредством оптимални мерки за енергоспестяване след провеждане на енергийни обследвания, 2006 година.
12. Национална целева програма за ЕЕ в сградния фонд, 2007.